

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

w sprawie **G. D.**

oskarżonego o czyn z art. 286 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 17 stycznia 2025 r.

skargi pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej R. sp. z o.o. z s. w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 3 lipca 2024 r., sygn. akt III Ka 329/24,

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Łańcucie

z dnia 14 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 354/20

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania,

1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. zarządza zwrot skarżącej oskarżycielce posiłkowej opłaty od skargi w kwocie 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych.

[J.J.]

Eugeniusz Wildowicz

Barbara Skoczowska

Paweł Wiliński

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 354/20, Sąd Rejonowy w Ł. uznał G. D. za winnego popełnienia czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i za to skazał go w trybie art. 37a k.k. na karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych, ustalając przy tym wysokość jednej stawki na kwotę 35 zł. Ponadto, orzekł obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 23.000 euro na rzecz pokrzywdzonej spółki.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy w Rzeszowie, wyrokiem z dnia 3 lipca 2024 r, sygn. akt III Ka 329/24, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łańcucie.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej, zarzucając:

„rażące naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 437 § 2 k.p.k., polegające na uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w Łańcucie z 14 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 354/20 i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania ze względu na stwierdzenie konieczności ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, które miało wpływ na treść orzeczenia Sądu Okręgowego, ponieważ, gdyby Sąd błędnie nie uznał, że postępowanie było prowadzone sprzecznie z art. 7, 410, 170, 193 § 1 i 170 § 1 pkt 2) k.p.k. w związku z art. 437 § 2 k.p.k., to jest w stopniu powodującym konieczność przeprowadzenia od nowa przewodu w całości, nie doszłoby do wydania niedopuszczalnego wyroku o uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w Łańcucie z 14 grudnia 2023 r., sygn. akt II K 354/20 i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi, podczas gdy w tej sprawie nie zachodzi wskazana przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie przesłanka kasatoryjnego orzeczenia, którą jest konieczność przeprowadzenia od nowa przewodu sądowego w całości, w związku z czym nie było podstaw do uchylenia wyroku Sądu I Instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, ponieważ Sąd Rejonowy w Łańcucie przeprowadził w sposób prawidłowy postępowanie dowodowe,

zgromadził materiał niezbędny i wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy (a jeśli oddalił wnioski dowodowe, to dlatego, że okoliczności, które miały być zgodnie z tymi wnioskami udowodnione nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy), dokonał prawidłowych ustaleń i oceny zebranych dowodów, i podjął trafne rozstrzygnięcie, a jednocześnie w sytuacji, gdy Sąd Okręgowy w Rzeszowie dostrzegł nieprawidłowości w ustaleniach lub w ocenie dowodów, to w ramach postępowania odwoławczego mógł te ustalenia i dowody uzupełnić i ocenić, ponieważ z pewnością nie jest trafne stanowisko Sądu Okręgowego, że postępowanie było prowadzone nierzetelnie i uchybiło standardom uczciwego procesu, zaś naruszenia są tego rodzaju, że nie można ich naprawić w postępowaniu odwoławczym - takie stwierdzenie Sądu Okręgowego w Rzeszowie jest absolutnie nieuzasadnione i nie można go skutecznie obronić (o czym zresztą świadczą błędne wyjaśnienia Sądu Odwoławczego opisane w uzasadnieniu skargi)".

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę obrońca oskarżonego wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej jest zasadna, co spowodowało konieczność uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie nie potwierdziła, aby podstawą wydania orzeczenia kasatoryjnego była którakolwiek z podstaw wskazanych w art. 437 § 2 k.p.k., w tym powołana jako podstawa zaskarżonego rozstrzygnięcia konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Sąd Najwyższy orzekający w niniejszym składzie opowiada się za ścisłą wykładnią podstawy uchylenia orzeczenia, jaką jest "konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości".

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19 (OSNK 2019, z. 6, poz. 31), stwierdzono, że „konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, o której mowa w art. 437 § 2 zdanie drugie *in fine* k.p.k., jako powód uchylenia przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji”.

Sąd odwoławczy w tej sprawie nie wykazał jednak wystąpienia tak wskazanej podstawy do wydania wyroku uchyłającego i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania. Z uzasadnienia orzeczenia Sądu odwoławczego wynika w istocie, że dostrzegł on nieprawidłowości w ustaleniach stanu faktycznego sprawy, w ocenie dowodów, a wreszcie także potrzebę przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego. Wytyczne Sądu odwoławczego, pomimo formalnego wskazania na potrzebę ponowienia przewodu sądowego w całości, koncentrują się jednak na ponownym przeprowadzeniu niektórych dowodów i dopuszczeniu nowych dowodów. W szczególności zatem w ocenie Sądu Okręgowego w Rzeszowie przeprowadzenie na nowo przewodu miałoby polegać na ponownym przeprowadzeniu dowodu z wyjaśnień oskarżonego, dowodu z bezpośredniego przesłuchania najistotniejszych świadków, zwłaszcza S. O., przeprowadzeniu ewentualnych konfrontacji oraz dopuszczeniu nowych, bliżej niesprecyzowanych dowodów. Tak wskazany zakres czynności dowodowych nie wypełnia przesłanki ponownego przeprowadzenia przewodu w całości w rozumieniu art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k.

Lektura uzasadnienia Sądu odwoławczego wskazuje zatem w istocie na potrzebę przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego, nie zaś ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości. W obowiązującym modelu postępowania apelacyjnego Sąd odwoławczy ma tymczasem obowiązek reformatoryjnego orzekania, a nie jedynie kontrolowania trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia. Odmienna ocena dowodów i ustaleń faktycznych, ani potrzeba

uzupełnienia postępowania dowodowego, nie wypełniają na gruncie niniejszej sprawy przesłanki konieczności przeprowadzenia przewodu na nowo w całości. Zauważenia przy tym wymaga, że Sąd II instancji nie wskazał nawet dokładnie jakie „nowe” dowody i w jakim zakresie należałoby w sprawie dopuścić. Nie określił także zakresu sugerowanego zwrotu sprawy prokuratorowi do postępowania przygotowawczego w trybie art. 344a k.p.k., czym w istocie zasadniczo utrudnił Sądowi I instancji prawidłową realizację wytycznych Sądu odwoławczego.

Biorąc zatem pod uwagę merytoryczny charakter postępowania odwoławczego i wynikające z tego obowiązki Sądu II instancji, Sąd Okręgowy zobowiązany był wskazać w uzasadnieniu swojego wyroku wytyczne samodzielnie zrealizować. Zakres wskazanych w uzasadnieniu koniecznych czynności dowodowych mieści się w zakresie obowiązków kontrolnych sądu apelacyjnego. Nic nie stało więc na przeszkodzie ich przeprowadzenia oraz wydania ew. wyroku reformatoryjnego w granicach wniesionej apelacji. Dopiero gdyby w wyniku tak przeprowadzonego uzupełniająco postępowania ujawniła się jedna z podstaw uchylenia wyroku wskazana w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., otwierałoby to drogę do wydania orzeczenia kasatoryjnego.

O zwrocie opłaty orzeczono na podstawie art. 527 § 4 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku.

Eugeniusz Wildowicz Barbara Skoczowska Paweł Wiliński

ł.n

[a.ł]